

11 ΑΠΡ. 2009

‘Ελληνες, ‘Αμερικανοί Γερμανοί, Γάλλοι

του Νικ. Λ. Γ. Λιναρδάτου

Πολλά συμβαίνουν πού δυσκολεύουν την ικανότητα προσηλύψεως του κοινού νοού. Παράδειγμα: Διαβάζω έκτενές ρεπορτάζ σε κυριακάτικη εφημερίδα. Θέμα ο ρόλος του πρωθυπουργού μας την περασμένη εβδομάδα στο Στρασβούργο και την Πράγα: στις Συνόδους κορυφής NATO και ΗΠΑ-ΕΕ. Νομίζει κανείς πως πρόκειται για περιγραφή παρτίδας σκακιού. Γι’ αυτό, είπα, τό πεδίο των διεθνών πολιτικών κινήσεων συνηθέστατα χαρακτηρίζεται ως «διεθνής σκακιέρα». ‘Οστόσο στο διεθνές πολιτικό παιχνίδι παίζουν πολλοί παίκτες ταυτόχρονα: όχι μόνο δύο. ‘Ο καθένας από τους πολλούς έχει τους σκοπούς του. Πού είναι κυρίως νά εξυπηρετήσει συγκεκριμένο έκαστοτε από τά λεγόμενα έθνικά συμφέροντα. ‘Υπό όρισμένες περιστάσεις αυτά εξυπηρετούνται ακόμα και με τό έκούσιο χάσιμο μιάς «παρτίδας». ‘Ατλούστατα γιατί άλλαξαν κάποια δεδομένα ή γιατί χάνει κάπου κανείς για νά κερδίσει κάτι κάπου άλλου.

Τό ρεπορτάζ λοιπόν, αρχίζει από τις έλληνο-άμερικανικές σχέσεις. Διαπιστώνει: «Τήν τελευταία εβδομάδα φάνηκε καθαρά ότι έχει ξεκινήσει μιά νέα φάση προσέγγισης τής άμερικανικής κυβέρνησης προς τή χώρα μας [...] Φαίνεται πως ό κ. Καραμανλής θά λάβει μιά πρόσκληση για νά έπισκεφθεί τόν Λευκό Οίκο...». ‘Αντιφατικό προς αυτά τό συμπέρασμα: «...δέν φαίνονται στον όριζοντα ούσιαστικά άποτελέσματα στις έλληνο-άμερικανικές σχέσεις». Σε περισσότερο άρνητικό πνεύμα σχετική δήλωση έκπροσώπου του ΠΑΣΟΚ καταλήγει: «Πρέπει όμως νά προετοιμάζονται [οί συναντήσεις του πρωθυπουργού] και νά αξιοποιούνται κατά τρόπο πού νά εξυπηρετούν τά συμφέροντα τής ‘Ελλάδας και όχι τίς πρόσκαιρες έπικοινωνιακές ανάγκες μιάς κυβέρνησης και ενός πρωθυπουργού πού παραπαίου». ‘Η «Εστία» έγραψε περί μικροψυχίας. ‘Εγώ τό λέω κακεντρέχεια.

‘Ελα όμως πού «άλλαι αι βουλαί» των ‘Αμερικανών του προέδρου και τής ύπουργού του επί των ‘Εξωτερικών. Δέν μοιάζει νά τό περίμεναν (οί δικοί μας) πως θά τους αδειάσουν. ‘Ο πρόεδρος έδήλωσε ένώπιον τής Τουρκικής έθνοσυνελεύσεως, ότι «θά βοηθήσει κάθε προσπάθεια προς μιά δίκαιη και διαρκή διευθέτηση, ή όποία ένώνει τήν Κύπρο σε μιά διζωνική και δικαιοδική όμοσπονδία». Είμαι βέβαιος πως ό Κύπριος πρόεδρος θά είναι ικανοποιημένος. ‘Επίσης, έκαμε εύθεια έκκληση νά έπιτραπεί ή έπαναλειτουργία τής Θεολογικής Σχολής τής Χάλκης. Τέλος συναντήθηκε με τόν Οικουμενικό Πατριάρχη. Αύτός, ως άμεσα ένδιαφερόμενος εξέφρασε ικανοποίηση. ‘Εξ άλλου από τήν Πράγα, όπου συμμετείχε στη Σύνοδο των ύπουργών ‘Εξωτερικών τής ΕΕ και των ΗΠΑ, ή ύπουργός ‘Εξωτερικών «άφου σημείωσε ότι θά πρέπει νά σταλεί ένα μήνυμα στην ΠΓΔΜ για τήν ανάγκη εξέυρεσης λύσης στο θέμα τής όνομασίας, ύπογράμμισε πως κατανοεί πλήρως τίς θέσεις και τίς ευαισθησίες τής ‘Ελλάδας στο θέμα αυτό». ‘Ετόνισε επίσης, τήν ανάγκη νά έξευρεθεί λύση σύμφωνα με τήν άπόφαση κορυφής του NATO στο Βουκουρέστι τό 2008, τήν όποία είχαμε τότε σχεδόν όλο έπικροτήσει. Τώρα τί άλλο έπιθυμεί ό πατριωτισμός τους (ΠΑΣΟΚ και ΛΑΟΣ); Νά θυμίσω τό περί πατριωτισμού άπόφθεγμα του Samuel Johnson, «‘Εστία», 28 Μαρτίου;

Διαπιστώνει ό γράφων τό ρεπορτάζ ότι ό ‘Ελληνας πρωθυπουργός φαίνεται έτοιμος νά προχωρήσει στην προμήθεια των Eurofighters. ‘Επίσης νά ύποσχεθεί στην καγκελλάριο Μέρκελ τό ξεκίνημα γύρου διαβουλεύσεων για τήν όλοκλήρωση των προμηθειών των ύποβρυχιών και άρμάτων. Αύτά με τους Γερμανούς. ‘Ακολουθούν οι Γάλλοι. Σημειώνεται πως «ως τό φθινόπωρο θά έχει κλείσει και ή προμήθεια των έξι φρεγατών πού ύποσχέθηκε στον κ. Σαρκοζύ ... ό κ. Καραμανλής... ‘Η συμφωνία αύτή είναι τό κλειδί τής πλήρους άποκαταστάσεως των έλληνογαλλικών σχέσεων...».

‘Εποικοδομητικά μαθήματα άσκήσεως έξωτερικής πολιτικής! Διά τής έξαγοράς, τής δωροδοκίας, ως βασικής μεθόδου. Μήπως, σκέπτομαι, μεταφέρουμε στη διεθνή άρένα τή νοοτροπία πού χαρακτηρίζει τίς σχέσεις μας με τίς έγχώριες έξουσίες; Πιστεύουμε, αλήθεια, πως κακές ή άδιάφορες σχέσεις με τίς ΗΠΑ, τή Γερμανία ή τή Γαλλία μπορούν νά μετατραπούν σε έξυπηρετικές των έθνικών μας συμφερόντων με μερικές παραγγελίες πολεμικού ύλικού;

Λέω. Κι αν ακόμα αυτοί ύπαινίσσονται (πολύ άπίθανο) κάτι τέτοιο, δέν ύπάρχει κανένας λόγος έμεις νά τό χάψουμε. Θά πρόκειται για καθαρόν έμπαιγμό. ‘Εκείνων ή πολιτική θά παραμένει άμετακίνητη στα ούσιαστικά χαρακτηριστικά τής. Κι έμάς θά μάς έχει κοστίσει τά μαλλιοκέφαλά μας. Θά πρόκειται για άπύθμενη βλακεία: έκ μέρους μας. ‘Αν θέλουμε νά είμαστε σοβαρή κοινωνία, σοβαρός λαός, σοβαρό κράτος, με άλλους τρόπους θά άσκήσουμε τήν έξωτερική πολιτική μας. Θά ποντάρουμε σε έκμετάλλευση (άξιοποίηση) κοινότητας ή/και συμβατότητας συμφερόντων με άλλες χώρες. «‘Οσο άσχολούμαστε με τίς ύποθέσεις άλλων, προσπαθούμε νά διαπιστώσουμε ότι αυτό γίνεται βοηθώντας άλλους σε προσπάθειες πού οι ίδιοι θέλουν νά καταβάλουν για τό δικό τους συμφέρον». Παρατήρηση του George F. Kennan (1904-2005) από τους σημαντικότερους διαμορφωτές τής άμερικανικής έξωτερικής πολιτικής μετά τόν Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο. Σε σχετικό σχόλιο ό πρωτοπόρος στο πεδίο τής θεωρίας των διεθνών σχέσεων καθηγητής Hans Morgenthau (1904-1980) γράφει: «‘Αναδιαμορφώνει [ό Kennan] σε σημερινούς όρους τήν άρχή του έθνικού συμφέροντος ως τήν κατευθυντήρια γραμμή μιάς όρθολογικής πολιτικής».

‘Υπό τίς σημερινές δυσχερέστατες περιστάσεις χρειάζεται περισσότερο σοβαρότητα και σύνεση. ‘Εχουμε στην ούσια μιά χρεωκοπημένη οικονομία: δικαιολογείται ή ύπαναχώρηση από ύποσχέσεις. Πιεζόμαστε από τους ίδιους τους Εύρωπαίους νά θέσουμε υπό έλεγχο άτίθασα δημοσιονομικά έλλείμματα. ‘Ας άφήσουμε στην άκρη τίς άνοησίες περί Eurofighters, φρεγατών και ύποβρυχιών. Δέν θωρακίζεται έτσι μιά χώρα. Με κατεστραμμένη οικονομία είναι και στρατιωτικά έντελως άνίσχυρη. ‘Ας θυμηθούμε παλιότερα παθήματά μας (1922). Μία έπιτροπή από στρατιωτικούς και ειδικομένους έπιστήμονες, ‘Ελληνες και ξένους, θά μπορούσε νά συντάξει μιά άνάλυση κόστους-ώφέλειας (cost-benefit analysis) των άμυντικών μας άναγκών. Είμαι βέβαιος πως με αύτή ως θάση θά έξοικονομούσαμε τεράστια οικονομικά μέσα. Τούτο θά έκανε τήν χώρα μας σεβαστό διεθνή παίκτη. Και έμάς πιο ήρεμους.